

Exam. Code : 103206

Subject Code : 1187

B.A./B.Sc. 6th Semester

MUSIC (Instrumental)

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—50

Note :— There are *eight* questions of equal marks.
Candidates are required to attempt any
four questions.

1. By giving the meaning of media, explain its role and relevance of media in Indian music.
2. Highlight the contribution of Pt. Nikhil Benerji towards Indian classical music.
3. Explain the formation of 72 Thatas by Pt Vyankat Mukhi.
4. How Raga are related to Season and Time ? Explain in detail.
5. Write down the description and notation of Raga 'Vrindavani Sarang' in drut gat with three toras.
6. Write down Ekgun, Dugun and Chaugun of Tala Jhumra.
7. Describe in detail the salient features of Gurmat Sangeet.
8. Write down in detail the different folk instruments of Punjab.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

1. ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਦਿਆਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਡਿਤ ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
3. ਪੰਡਿਤ ਵਿਅੰਕਟਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਰਾਗ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
5. ਤਿੰਨ ਤੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰੁਤ ਗਤ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਵਰਣ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।
6. ਤਾਲ ਝੁਮਰਾ ਦੀ ਇਕਗੁਣ, ਦੁਗੁਣ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣ ਲਿਖੋ।
7. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।
8. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕ ਯੰਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।

1. ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਅਰਥ ਬਤਾਏ ਹੋਏ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਡਿਤ ਨਿਖਿਲ ਬਨਰਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
3. ਪੰਡਿਤ ਵਿਅੰਕਟ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਜ਼ਿਏ।
4. ਰਾਗ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਋ਤੂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ? ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. ਤਿੰਨ ਤੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰੁਤ ਗਤ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਵਰਣ ਕੀ ਲਿਖੋ।
6. ਤਾਲ ਝੁਮਰਾ ਦੇ ਏਕਗੁਣ, ਦੁਗੁਣ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣ ਕੀ ਲਿਖੋ।
7. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
8. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲੋਕ ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।